

навчальних закладів усіх рівнів — від студентів до гімназистів. У музеї було на що подивитися! Основу його колекції було закладено ще під час XI Археологічного з'їзду в Києві, власне виставка, розгорнута під час з'їзду, і стала початком музею. Відомі меценати Терещенки й Ханенки передали до музею чималі колекції старожитностей, не кажучи вже про кошти. Деякі речі із власної колекції передав сюди й сам М. Біляшівський.

Археологічним відділом музею завідував Вікентій Хвойка. Постать в археології краю просто-таки легендарна. Аматор-колекціонер, згодом визнаний археолог, він був відомий не лише блискучими відкриттями — від Кирилівської палеолітичної стоянки та поселень трипільської культури до палаців київських князів і давньоруських міст — але й науковими працями, присвяченими археології та давній історії Подніпров'я.

Тривалий час саме В. Хвойка проводив екскурсії по археологічному відділу, складав докладні путівники, що видавалися коштом

Будівля Київського міського художньо-промислового і наукового музею.
Поштова картка початку ХХ ст.

музею. Ціна цих, зовні непоказних, книжечок у сірих обкладинках становила не більше 10 коп., тож вони були цілком доступні пересічним відвідувачам. Вхід для учнів коштував 15 коп. (50 % від ціни квитка для звичайних відвідувачів), групові відвідування були безкоштовними, а по неділях видавали по 200 так само безкоштовних квитків — було б бажання відвідати музей!

Цілком вірогідно, що Олег Кандиба міг навіть неодноразово відвідати цей музей у «будинку із левами». Це могло бути у ранньому дитинстві з батьками, на запрошення директора. Можливо, що під час тих відвідин про давню історію Подніпров'я, розкопки древніх пам'яток та виставлені знахідки розповідав йому особисто хранитель археологічного відділу Вікентій Хвойка.

Цікаво, а чи згадував Олег Кандиба згодом, у роки свого навчання у Празі, про те давнє, ще дитяче знайомство з археологією та археологами? Адже для нього автори багатьох наукових видань, зокрема з трипільської проблематики, були не лише земляками, але й давніми знайомими — Микола Біляшівський, Вікентій Хвойка... Гортаючи сторінки останньої книжки хранителя Київського музею — «Древнейшие обитатели Среднего Приднепровья» — чи не пригадував він колись почуте і побачене під час екскурсій залами, заповненими старожитностями рідного краю?

Олег Кандиба — учень школи у Пущі-Водиці, 1920-ті рр.

Як би там не було, а можливостей для знайомства із давньою та її відомими дослідниками в Олега було значно більше, ніж у пересічного київського гімназиста. Є всі підстави вважати, що побачене і почуте в дитячі та юнацькі роки — чи то на «хуторці» Миколи Біляшівського поблизу Княжої Гори, чи то від Вікентія Хвойки у тихих музейних залах — запам'яталося на все життя. А головне — спричинилося до непростого вибору життєвого шляху.

Улітку 1917 р. Олегові Кандибі виповнилося 10 років. Той буремний рік приніс для України та українців чимало змін, породив чимало сподівань. У Києві постановою Тимчасового уряду навесні було навіть відкрито археологічний інститут, надійшли перші добровільні внески на діяльність нового навчального закладу. Становлення Української Народної Республіки взагалі, здавалося, відкривало небачені раніше перспективи... Перша світова війна закінчувалася, учорашні вороги ставали сусідами, з якими слід налагоджувати нові стосунки. Батько Олега був призначений аташе з культури в українському посольстві в Угорщині. Ще років шість-сім, усе якось влаштується, буде час подумати і про вищу освіту для сина...

Однак наступні шість років будуть сповнені такими подіями, а обставини врешті-решт складуться таким чином, що здобувати вищу освіту й археологічну зокрема Олегові Кандибі доведеться вже не в Києві, і навіть не в Україні, а далеко від рідного краю.

Більшовицька влада конфісковуватиме все — від нерухомості і колекцій старожитностей до меблів та «надлишків» харчів. Учені будуть отримувати «охоронні грамоти» не те що на помешкання, а на право володіння письмовим столом та книжковою шафою. Микола Біляшівський складатиме список будівель Києва, постраждалих від артобстрілу під час наступу більшовицького війська Муравйова, а потім на посаді директора музею опікуватиметься конфіскованими у вчорашніх меценатів та поціновувачів старожитностей колекціями й намагатиметься (часом марно) врятувати культурну спадщину від нерозумних дій нової влади. Яка там